

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ ГАБРОВО ДИРЕКЦИЯ "ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ"

ДОКЛАД ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВОДАТА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВИ ЦЕЛИ В ОБЛАСТ ГАБРОВО ЗА 2023 г .

Увод

От основно значение за общественото здраве и качеството на живот на населението е осигуряването на непрекъснато водоснабдяване с безопасна и съответстваща на нормативните изисквания питейна вода.

Съгласно Закона за водите и Закона за здравето, компетентен орган в Република България в областта на контрола на качеството на питейната вода, е Министерство на здравеопазването и неговите регионални структури - регионалните здравни инспекции.

Националното законодателство в областта на питейните води е хармонизирано с Директивите на ЕС. Основните нормативни актове, които регламентират тази сфера са:

- Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, ДВ, бр. 30 от 2001 г. (Директива 98/83/ЕС);
- Наредба № 12 за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно - битово водоснабдяване, ДВ, бр. 63 от 2002г. (Директиви 75/440/ЕЕС и 79/869/ЕЕС);
- Наредба № 3 за условията и реда за проучване, проектиране утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, ДВ. бр. 88 от 2000 г.

Подаването на съответстваща на нормативните изисквания питейна вода и провеждането на мониторинга в пълен обхват е отговорност на ВиК- операторите.

Регионалната здравна инспекция извършва контролен мониторинг на качеството на питейната вода при потребителя с цел защита на общественото здраве.

През 2023 г. РЗИ Габрово контролира 313 централни водоизточника, от които 18 повърхностни; водоизточници за самостоятелни водоснабдителни системи (ведомствени) - 11, централни ведомствени водоизточници, стопанисвани от Община Габрово - 23 и 44 местни водоизточници (чешми).

Всички централни водоизточници в Област Габрово се обслужват от едно дружество „ВиК" ООД Габрово.

Дружеството осигурява водоснабдяване на 186 населени места в Областта за община Габрово, община Севлиево, община Трявна и община Дряново. За населените места в община Дряново се доставя вода от „ВиК Йовковци"- гр. Велико Търново.

Съоръженията за пречистване на питейна вода са: ПСПВ „Малуша", ПСПВ „Стоките" и ПСПВ „Киселчова могила".

Два от централните водоизточници се обеззаразяват с хлор газ, а водите на останалите водоизточници – с други хлорни препарати: натриев хипохлорит и хлорна вар.

Според технологията на водоснабдяване, зоните за водоснабдяване на населението в региона са общо 121 , а именно:

- 4 големи зони на водоснабдяване с обем на разпределената вода в зоната над 1000 куб.м на денонощие и/или с постоянно живущо население, свързано към водоснабдителната система над 5000 човека;

- 117 малки зони на водоснабдяване с обем на разпределената вода под 1000 куб.м на деңоношие.

Пунктовете, в които се извършва пробонабирането на вода от водопроводната мрежа на населените места с централно водоснабдяване са 445, от ведомствените водоснабдявания - 11 и от местните водоизточници - 44.

Данни от проведен мониторинг на питейната вода от ВиК ООД Габрово

Мониторингът на питейните води от ВиК ООД Габрово през 2023г. се извърши по установен график, по показатели от Приложение №1 на Наредба №9/2001г., разпределени в група А и група Б, съгласно Приложение №2, с цел осигуряване на системна и пълна информация за качеството на подаваната към консуматорите вода, както и да се проследи ефективността на провежданата обработка и дезинфекция, съгласно изискванията на чл.7 от Наредба №9/2001г.

Лабораторните изпитвания по индикаторни, физикохимични и микробиологични показатели от група А и група Б са извършени от дружеството в собствена акредитирана лаборатория (ЛИК) по БДС EN ISO/IES 17025, а изпитванията за тежки метали, пестициди, трихалометани, полиароматни въглеводороди и радиология - чрез възлагане на външни акредитирани лаборатории.

За 2019, 2020 и 2021 от мониторинга на питейната вода, извършван от ВиК ООД Габрово, по отношение на химичните показатели, е изключено определянето на: Cd, Sb, As, Ni, Se, Hg, бромати, летливи органични съединения и пестициди за райони Габрово, Трявна и Дряново. За 2022 г., 2023 г. и 2024 г. е предвидено мониторингът на питейната вода за четирите района Габрово, Трявна, Дряново и Севлиево, да бъде изпълнен в пълен обем и обхват по изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, ДВ, бр. 30 от 2001 г. През януари 2025 г. от „ВиК“ ООД Габрово ще бъде изготвена Оценка на риска.

По отношение изследването на **Pb** (олово) във водите през 2023г. не са установени наднормени стойности. С цел предотвратяване риска за населението за периода 2021-2023, се преценява, че следните населени места попадат в риск:

Р-н Габрово - с. Старилковци (МВЗ „Старилковци“)-5,33µg/l; с. Яворец-5,11 µg/l; с. Иглика (МВЗ „Велковци“)-6,15µg/l; с. Живко (МВЗ „Живко“)-7,07µg/l. В по-ниска степен в риск попада: с. Бойновци (МВЗ „Трънито“)-2,92µg/l /при норма 10µg/l/.

Р-н Трявна - за общ.Трявна попадат следните населени места:

с. Кашенци (МВЗ „Кашенци“)-4,55 µg/l; 3,86 µg/l; с. Кисийците (МВЗ „Кисийците“)-3,51 µg/l; с. Райнушковци (МВЗ „Райнушковци“)-5,73 µg/l. В по - ниска степен в риск попадат: с. Маневци (МВЗ „Маневци“)-2,66 µg/l; с. Керените (МВЗ „Керените“)-2,66 µg/l /при норма 10µg/l/.

В горе посочените зони, с определен потенциален риск мониторингът продължава, докато оценката на риска потвърди, че няма разумно предвидим фактор, за който да съществува вероятност да предизвика съществено влошаване качеството на питейната вода.

По отношение на **радиологичните показатели** при определянето на показател **обща α-активност** няколко населени места имат стойности близки до горната граница. Тези населени места трябва да продължат да се мониторира, докато оценката на риска потвърди, че няма разумно предвидим фактор, за който да съществува вероятност да предизвика влошаване качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Отклоненията по показател „нитрати“ са характерни главно за **район Севлиево м/ с. Дамяново, с. Агато̀во, с. Градище, с. Крамолин и с. Малък Вършец/**. Отчетени са стойности над нормата и в с. Мичковци/ район Габрово. Динамиката в нивата на показател „нитрати“ през 2021, 2022 и 2023 г. се вижда в следната Таблица:

Район	Пункт	Година	Стойност, mg/l
Габрово	с. Мичковци МВЗ „Мичковци”	2021	
		2022	62,3
		2023	52,2
Севлиево	с. Агато̀во МВЗ „Агато̀во”	2021	52,0
		2022	61,6
		2023	77,9
Севлиево	с. Градище МВЗ „Градище”	2021	
		2022	52,0
		2023	61,5/ 60,7
Севлиево	с. Крамолин МВЗ „Крамолин”	2021	59,5
		2022	
		2023	63,1/ >88,5/ >88,5
Севлиево	с. Малък Вършец МВЗ „Малък Вършец”	2021	
		2022	
		2023	52,5/ 58,9
Севлиево	с. Дамяново МВЗ „Дамяново“	2021	
		2022	65,9
		2023	76,0/ 76,9/ 76,0

Наблюдава се тенденция към запазване нивата на нитратите в питейните води.

Данните за проведените изпитвания на питейната вода от централното водоснабдяване, представени от водоснабдителната организация показват, че ВиК ООД има неизпълнен мониторинг по показатели от група Б (физикохимични и радиологични) за район Габрово и частично за район Дряново и район Трявна. Показателите: тежки метали, пестициди, трихалометани, полиароматни въглеродороди и радиологични се работят във външни за ВиК оператора лаборатории и това е обвързано с Обществените поръчки по ЗОП за 2023 г.

Съгласно мониторинга на „ВиК” ООД Габрово извършените и стандартни проби на питейна вода в тригодишен период назад, са представени в таблица 1 за големи водоснабдителни зони и в таблица 2 за малки водоснабдителни зони:

ОБЩО ГВЗ - ИЗВЪРШЕНИ И СТАНДАРТНИ-2021-2022-2023 **ПРОБИ**

Табл. 1

№	проби	Големи ВЗ - общо					
		2021		2022		2023	
		изв.	станд.	изв.	станд.	изв.	станд.
1	ИНД	114	113	92	92	112	112
2	МБ	114	114	92	92	102	102
3	ФХ	24	24	70	70	98	98
4	РАД	1	1	2	2	4	4
	общо	253	252	256	256	316	316

ОБЩО МВЗ - ИЗВЪРШЕНИ И СТАНДАРТНИ-2021-2022-2023**ПРОБИ**

Табл.2

№	проби	Малки ВЗ - общо					
		2021		2022		2023	
		изв.	станд.	изв.	станд.	изв.	станд.
1	ИНД	325	284	206	181	258	230
2	МБ	316	301	202	184	233	218
3	ФХ	91	89	163	159	220	208
4	РАД	21	21	26	26	15	15
	общо	753	695	597	550	726	671

Съгласно мониторинга на „ВиК“ ООД Габрово извършените и стандартни анализи на питейна вода в тригодишен период назад, са представени в таблица 3 за големи водоснабдителни зони и в таблица 4 за малки водоснабдителни зони:

ОБЩО ГВЗ - ИЗВЪРШЕНИ И СТАНДАРТНИ-2021-2022-2023**АНАЛИЗИ**

Табл.3

№	анализи	Големи ВЗ - общо					
		2021		2022		2023	
		изв.	станд.	изв.	станд.	изв.	станд.
1	ИНД	1078	1077	1036	1036	1152	1152
2	МБ	131	131	100	100	143	143
3	ФХ	114	114	277	277	371	371
4	РАД	4	4	6	6	12	12
	общо	1327	1326	1419	1419	1678	1678

ОБЩО МВЗ - ИЗВЪРШЕНИ И СТАНДАРТНИ-2021-2022-2023**АНАЛИЗИ**

Табл.4

№	анализи	Малки ВЗ - общо					
		2021		2022		2023	
		изв.	станд.	изв.	станд.	изв.	станд.
1	ИНД	3507	3434	2781	2742	2682	2631
2	МБ	387	372	288	263	370	346
3	ФХ	858	847	2347	2342	1144	1132
4	РАД	79	79	80	80	45	45
	общо	4831	4732	5496	5427	4241	4154

По предоставените от лабораторията на водоснабдителното дружество данни за 2021г. 2022г. и 2023г., стандартните анализи за малките водоснабдителни зони са както следва:

-за 2021г., стандартните анализи по показатели с индикаторно значение са 97,92%; по физикохимични показатели са 98,72% и по микробиологични показатели-96,12%.

-за 2022г., стандартните анализи по показатели с индикаторно значение са 98,60%; по физикохимични показатели са 99,79% и по микробиологични показатели-91,32%.

-за 2023г., стандартните анализи по показатели с индикаторно значение са 98,10%; по физикохимични показатели са 98,95% и по микробиологични показатели-93,51%.

Прегледът на обобщените данни от мониторинга на питейната вода, представени от водоснабдителната организация показва, че през последните години съответствието се запазва на сравнително високо ниво, както по микробиологични, така и по органолептични и химични показатели и е сравнимо с това през предходните години.

В периода 2021-2023 г. по отношение на радиологичните показатели, не са фиксирани стойности, надвишаващи нормите за обща алфа- и обща бета-активност.

Данни от контролен мониторинг на питейната вода на РЗИ Габрово

РЗИ Габрово извършва непрекъснат контролен мониторинг на всички водоснабдителни зони за съответствие на подаваната към потребителите питейна вода по показатели за качество, съгласно изискванията на *Наредба № 9 от 16 март 2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, обн., ДВ, бр. 30/ 2001г. и Санитарно-технически норми и правила за строителство и експлоатация на съоръженията при водоснабдяване на населените места и промишлеността с питейна вода- т. 4, публ., ДВ, бр. 41/ 26.05.1970г.*

През 2023 г. в РЗИ Габрово са изследвани общо 1507 проби от водоизточници за питейно битово водоснабдяване, като от тях: 1324 проби води от централни водоизточници; 31 проби води от ведомствено водоснабдяване; 136 проби води от местни обществени водоизточници (чешми) и 16 проби сурови води от повърхностни водоизточници.

Повърхностни водоизточници

По отношение на химичните показатели Мониторингът на повърхностни води, предназначени за питейно - битово водоснабдяване (открити водохващания), се извършва от Басейнова дирекция „Дунавски район“ Плевен. Няма информация за отклонения от стандартите за качество на водата.

От анализирани в РЗИ Габрово проби сурова вода, не е установено несъответствие с Наредба № 12 за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно - битово водоснабдяване, ДВ, бр. 63/ 2002г. по изследваните микробиологични показатели.

Централни водоизточници

В съответствие с изискванията на чл. 8 от Наредба №9/ 16.03.2001г. през 2023 г. в РЗИ Габрово е извършен контролен мониторинг на подаваната към потребителите питейна вода от централно водоснабдяване по показатели за качество, определени в Приложение №1, и честота, определена съгласно изготвения за 2023г. план-график.

От централни водоизточници, водоснабдяващи населените места са изследвани 1324 проби с 3667 изследвания в т. ч.:

- **по показатели от група А:** по физикохимия на 982 проби с 2397 изследвания и по микробиология на 293 проби с 1059 изследвания;

- **по показатели от група Б:** по физикохимия на 35 проби с 195 изследвания и по микробиология на 14 проби с 16 изследвания.

Отклоненията в качеството на питейната вода са установени в 82 проби: 32 по физикохимични показатели (мирис, остатъчен хлор, мътност и нитрати) и 50 проби по микробиологични показатели (Ешерихия коли и Колиформи).

В календарната 2023 г. са извършени 2592 изследвания на централни водоснабдявания по химични и органолептични показатели, от които 98,18% отговарят на Наредба №9 (при стандартност 99,24% за 2022 г. и 98,30% за 2021 г.)

От извършените 1075 изследвания по микробиологични показатели на Наредба №9 отговарят 89,21% за 2023 г. (при стандартност 91,99% за 2022 г. и 94,50 % за 2021 г.)

През годината от РЗИ Габрово са издадени 17 предписания до ВиК оператора.

Извършени са повторни проверки на 14 от тях, които установиха съответствие на питейната вода с Наредба 9/2001.

Ведомствени водоизточници

През 2023 г. РЗИ Габрово контролира 11 ведомствени водоизточника.

От зоните с ведомствено водоснабдяване през годината са изследвани 28 проби със 156 изследвания в т. ч.:

- **по група А** - по физикохимия 14 проби с 93 изследвания и по микробиология 15 проби с 52 изследвания;

- **по група Б** - по физикохимия 1 проба с 11 изследвания и по микробиология 1 проба с 1 изследване

От тях нестандартни са 7 проби с 12 изследвания.

Съответствието по физикохимични показатели за календарната 2023 г. е 94,23%, а по микробиологични показатели – 88,67%.

Общо от водоизточници за водоснабдяване на населени места и самостоятелни водоснабдителни системи през 2023 г. са изследвани 42 проби по радиологични показатели, 4 проби – по показател „бромати“ и 12 проби – по показатели, които включват тежки метали, пестициди, трихалометани и полиароматни въглеводороди.

За 2021, 2022 и 2023 г. не са установени отклонения в питейните води на област Габрово по изследваните показатели: тежки метали, бромати, нитрити, флуориди, цианиди, трихалометани, пестициди и ПАВ.

Мониторингът на питейните води за 2023 г. по радиологични показатели е изпълнен от РЗИ Габрово с изключение на показател „обща алфа-активност“, поради липса на апаратура в РЗИ Русе. Изследваните показатели са „обща бета-активност“ и „естествен уран“. Не са установени отклонения.

Местни обществени водоизточници (чешми)

През 2023 г. РЗИ Габрово контролира 44 обществени местни чешми. От местните водоизточници са изследвани 136 проби с 768 изследвания в т. ч.:

- **по физикохимия** - 63 проби с 622 изследваия;

- **по микробиология** - 73 проби с 146 изследваия.

От тях, на изискванията на *Санитарно-технически норми и правила за строителство и експлоатация на съоръженията при водоснабдяване на населените места и промишлеността с питейна вода - т. 4 (публ. в ДВ-бр. 41/26.05.1970 год.)* не съответсват 6 проби по физикохимични показатели (мътност и нитрити) и 53 по микробиологични показатели (коли титър и микробно число).

Съответствието по физикохимични показатели, отговарящи на *Санитарно-технически норми и правила за строителство и експлоатация на съоръженията при водоснабдяване на населените места и промишлеността с питейна вода - т. 4 (публ. в ДВ-бр. 41/26.05.1970 год.)* за 2023 г. е 98,87% (при 99,57% стандартност за 2022 г. и 99,26% стандартност за 2021 г.). По микробиологични показатели съответствието е 52,05% за 2022 г. (при 72,77% стандартност за 2021 г. и 70,33% стандартност за 2021 г.)

Издадени са 5 предписания до кметовете на съответните общини за почистване и дезинфекция на каптажите на местните водоизточници или промиване на водоснабдителните мрежи, също и саниране на резервоари. Проблемът при местните водоизточници е, че каптажите на част от тях не са известни, а до други – достъпът е невъзможен. Там, където са установени отклонения, са поставени табели с надписи, че водата не е годна за пиене.

Причината за установените отклонения от качеството на водата при местните водоизточници е, че каптажите на част от тях не са известни. Това са плитко водоземни води, гравитачно свързани и се влияят силно от външните метеорологични условия.

Несъответствия

Независимо от изложените като цяло положителни констатации за състоянието на питейните води в региона, следва да се посочи, че в определени зони съществуват проблеми с качеството на питейната вода, които трябва да намерят своето решение. По значимите от тях могат да се обобщят по следния начин:

- *несъответствия по микробиологични показатели*

Проблемът има водещо здравно значение и създава най- пряк риск за здравето на консуматорите.

По често отклонения по микробиологични показатели са характерни за по- малките зони на водоснабдяване, в по-малките населени места, където няма изградени пречиствателни съоръжения, а дезинфекцията на водата все още се извършва ръчно с разтвори на хлорна вар и натриев хипохлорит. В община Трявна няма изградена пречиствателна станция за питейни води. Причина са също и честите аварии на местата, където има амортизирани водоснабдителни мрежи.

Мерки: Необходимо е изграждане на ефективни съоръжения за пречистване и дезинфекция на водата, подмяна на остарелите водопроводни системи, повишена взискателност и подобряване квалификацията на служителите.

Във връзка с регионални прединвестиционни проучвания (РПИП):

РПИП е разработен на основание чл. 9 от Договор № РД-02-29-174 от 02.09.2021 г. сключен между МРРБ и Обединение „АКВА ПУЛ“ в резултат на проведена открита процедура по реда на ЗОП с предмет „Регионални прединвестиционни проучвания (РПИП) за обособените територии, обслужвани от новоконсолидирани ВиК оператори в 6 (шест) обособени позиции” за Обособена позиция 2: „РПИП за „ВиК“ ООД, гр. Габрово и обхваща приключването на първа фаза от изпълнението на: **“Регионални прединвестиционни проучвания (РПИП) за „ВиК“ ООД, гр. Габрово.**

При идентифициране на мерките е приложен регионален и интегриран подход за инвестиции по отношение на водоснабдителните услуги.

За район Габрово

1. Реконструкция на участък от довеждащ водопровод от язовир Христо Смирненски до ПСПВ Киселчова могила с обща дължина от 655м и диаметър Ф1220; реконструкция на съоръжения по водопровода
2. Реконструкция на част от разпределителната мрежа на гр. Габрово с концентрация на аварии и съоръжения за преминаване на река Паничарка и река Янтра - 14 095 м
3. Изграждане на довеждащ водопровод, НР и ПС за зазхранване на кв. Недевци и кв. Лисец, кв. Хаджицонев мост и част от кв. Дядо Дянко

За район Севлиево

1. Реконструкция на пречиствателна станция за питейни води „Стоките“
2. Реконструкция на довеждащ водопровод за ВС Севлиево – от ПСПВ Стоките до НР 11 000м³ с обща дължина 16 900 м
3. Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа с обща дължина 8 840 м, реконструкция на НР 11 000м³ и НР 1 250м³

По отношение на планираните мерки за подобряване качеството на питейната вода, инвестиционната програма на ВиК оператора за 2024 г. (в размер на 1250 хиляди лева) включва конкретно:

За район Габрово: реконструкции на вътрешна водопроводна мрежа за ул. „Хан Аспарух“ и ул. „Хан Крум“; с. Гъбене; ул. „Чавдар“; с. Борики – ул. „Стръмна“; ул. „Въстаническа; ул. „Никола Войновски“; ул. „Христо Ботев“; ул. „Елин Пелин“; ул. „Родопи“; ул. „Евтим Дабев“, ремонт на водоеми за с. Дебел дял; проектна документация за реконструкция за кв. „Нова махала“, ул. „Бодрост“ и ул. „Латинка“ , и др.

За район Дряново: реконструкции на вътрешна водопроводна мрежа за ул. „Михаил Бойчинов“; ул. „Михаил Иванов“; ул. „Досю Стойнов“; ул. „Ягода“ и ул. „Бачо Киро“ за с. Царева ливада; с. Катранджии; ул. „Шипка“ за с. Гостилица; ул. „Шипка“ за с. Ганчовец.

За район Трявна: реконструкции на вътрешна водопроводна мрежа за ул. „Бузлуджа“ за гр.

Плачковци; ул. „Бенковска“; ул. „Захари Петров“; Цаньо Шишков“; ул. „Стоянков дол“; ул. „Васил Априлов“;

За район Севлиево: реконструкции на вътрешна водопроводна мрежа за ж.к. „Д. Благоев“ от ул. „Н. Петков“ до кръстовището на ул. „Ст. Планина“; ж.к. „Атанас Москов“; от ул. „Ст. Часовникаров“ до ул. „П. Р. Славейков“; с. Шумата; с. Добромирка; с. Крушево; с. Младен; с. Млечево; с. Стоките - махала Добревци; с. Батошево - махала Кастел; подмяна на помпени агрегати за ПС „Дълбоки, ПС „Чешме дере“ и др.

• *отклонения по показател „нитрати“*

Проблемът има здравна значимост. Наднорменото съдържание на нитратите във водата може да причини развитието на заболяването "водно-нитратна метхемоглобинемия" при кърмачета и малки деца. В йоддефицитни райони може да доведе до нарастване на честотата на ендемичната гуша при подрастващите. Проблемът датира отдавна (не само в България, но и в редица други страни в Европа и света), жителите от съответните населени места са запознати с проблема и с необходимостта да ползват вода от други източници, например бутилирани води.

През годините, по отношение на „нитратите“, отклонения (около горната граница) се появяват периодично в населените места на община Севлиево (земеделски район).

По повод завишеното съдържание на „нитрати“ при провеждане на мониторинг на питейните води от ВиК Габрово за 2023г., се извършиха допълнителни контролни пробовземания от населените места: с. Дамяново, с. Градище, с. Малък Вършец, с. Крамолин, с. Агатоно и с. Кормяноско, община Севлиево за изследване на показател „нитрати“. Установиха се отклонения от нормите за с. Агатоно и с. Крамолин.

Изготвени 4 Предписания: до директора на ДГ с. Крамолин, до кмета на с. Крамолин, до кмета на с. Агатоно и до директора на ВиК Габрово ООД; както и уведомителни писма: до ВиК Габрово ООД, до кмета на община Севлиево, до кмета на с. Крамолин, до директора на ДГ с. Крамолин, до кмета на с. Агатоно и до областния управител на Област Габрово. Предписанията са връчени и потвърдени.

Представяната информация от водоснабдителното дружество и контролния мониторинг на водите от Регионалната здравна инспекция показват тенденция към запазване нивата на нитратите в тази зона на водоснабдяване.

Основни причини са: неправилно използване на минерални торове в разрез с добрите земеделски практики; неспазване на изискванията по отношение събирането, съхраняването и обезвреждането на торовия отпадък в животновъдството. Проблемът е трудно решим, тъй като нитратите са трайно присъстващо неорганично съединение във водата (крайна фаза на разграждане на органичната материя); няма разработени достъпни и масово приложими в практиката методи за отстраняването им от водата.

Мерки: Възможностите за решаване на проблема са свързани с изграждане на нови водоизточници или смесване на водите от проблемните водоизточници с води от водоизточници с добро качество, с цел разреждане на водите и довеждане нитратите до допустимата стойност, утвърждаване на санитарно-охранителни зони около водоизточниците и спазване на режимите в тях.

Информация за предприетите от РЗИ Габрово действия и извършени контролни проверки

За 2023г. от РЗИ Габрово към „В и К“ ООД Габрово са издадени общо 17 бр. предписания. По повод на това, чрез заповед на Управителя на ВиК оператора са предприети необходимите мерки и са взети проби за анализ за 14 от предписанията. Протоколите от изпитване са предоставени на РЗИ Габрово в искания срок. При извършените повторни анализи на водите, не са установени отклонения в качеството на питейните води.

Във връзка с продължителен режим на водоснабдяване или алтернативно

водоснабдяване, 3 бр. предписания не са изпълнени – за с. Торбалъжи и с. Малини; за с. Богданчовци; за гр. Габрово: кв. „Шумели“ и кв. „Болтата“.

Информирание на обществеността и заинтересованите лица за качеството на питейната вода от извършения мониторинг в Област Габрово

Информирането на обществеността за качеството на питейните води се осъществява чрез сайта на РЗИ Габрово. Ежеседмично се публикува информация с резултатите от контролния мониторинг на водите, както и за предприетите от РЗИ Габрово мерки при установени несъответствия.

Изводи

Водата за питейно-битови цели, предоставяна на населението в Област Габрово е с трайни показатели, с добро качество и в съответствие с изискванията на *чл.6, ал.1, т.1 от Наредба №9 от 16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.*

Установените през годината несъответствия по микробиологични показатели са единични случаи и при повторни проби не са констатирани отклонения, т.е. не са трайни. Основният дял на установените през 2023 г. несъответствия по микробиологични показатели в питейната вода в Област Габрово се пада на водите от местните водоизточници. Качеството на водата от тях са силно променливи и се влияят от промяна в метеорологичната обстановка. Те не са включени в централното водоснабдяване на населените места и рискът от влошаване качеството в съответната зона е минимален.

През 2021 г., 2022 г. и 2023 г., се наблюдава значително намаляване на дебита на водоизточниците, което налага продължително режимно водоснабдяване.

Наболелите проблеми на населените места с режим на водоподаване към консуматорите и с отклонения в микробиологичните показатели, ще се реши с осъществяването на по-горе споменатите инвестиционни намерения на МРРБ.

Наблюдава се тенденция към запазване нивата на нитратите. Случаите на минимални отклонения в качеството на питейната вода по отношение на нитратите в посочените за община Севлиево села биха могли да представляват потенциална опасност за здравето на хората при евентуално значително увеличение на показател „нитрати“.

В резултат на предприетите мерки от РЗИ Габрово и стопанисващите лица, установените несъответствия през годината не са създали непосредствен и сериозен риск за здравето на потребителите.

За изтеклата 2023 година не са регистрирани епидемиологични взривове, свързани с питейните води в Област Габрово.